

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 15.

Az 5% adóemelés és az adók kivétele.

Minél inkább közeledünk Nagyvárad város jövő évi költségvetésének a közgyűlésen leendő tárgyalásához, fokozottabb mérvben és kiterjedtebb körben foglalkoztatja polgárságunkat a közköltő 5%-al leendő felemelésének kérdése.

A közgyűlésen, bizottsági ülésekben, a lapokban a legirányadóbb férfiak is csak a közköltő emelés »réme«, »veszedelme« czímen emlékeznek meg róla, ami mutatja, hogy közönségünk minden rétege át van hatva annak súlyos terhetől.

Első tekintetre talán csekélynek tűnik fel ez az 5% emelés, de ha tekintetbe vesszük az általános drágaságot, különösen az élelmiszereknél, továbbá azokat a különféle terheket, amelyek annyi czímen már reánk nehezdednek, nem csekély jelentőségű minden garas, amelylyel újabb terheinket szaporítjuk.

Nagyvárad városa nélkülözi a kisbirtokos, a mezőgazda osztályt. Egész népességét két csoportba lehet sorozni. Az egyik a hivatalnoki kar; ezek nem járulnak, állásuk és személyes jövedelmük után a város háztartásához.

A másik csoportot az iparosok és kereskedők alkotják. Volna még egy harmadik csoport: a háztulajdonosok, de túlnyomólag ezek is az iparosok és kereskedők csoportjából kerülnek ki.

A város egész háztartásának terhet tehát főleg az iparosok és kereskedőknek kell viselni.

Iparunk és kereskedelmünk pedig pang; az üzletek alig mennek annyira, hogy kiadásainak a minimumra szorításával napról-napra tovább tengődjenek.

Iparunk, különösen kisiparunk, még súlyosabb helyzetben van, egészen züllésnek indult. Vásárainkon a nagy kínálat szemben alig van kereslet. A mi ipari készítményt iparosaink eladnak, olyan leszorított árak mellett kelnek azok el, hogy a felhasznált anyag értéke alig van megfizetve. Száz és száz család érzi ennek a szomorú állapotnak a nyomását. A nyomort igen sok helyen elfedi az a négy fal, a melyek között ezek a jobb sorsra érdemes családok éheznek, nélkülöznek, a becsületes munkásság daczára.

A vidéki vásárással sincsenek kisiparosaink valami rozsásabb helyzetben. Nem egyszer annyit sem árulnak egy-egy vidéki nagyvásáron, amennyi a fuvarbér.

Egyik multkori cikkünkben kimutattuk, hogy még az 5% közköltő, vagy mondjuk városi adó emelése nélkül is mennyire meg vannak terhelve Nagyváradon a háztulajdonosok. Daczára, hogy a házbér Nagyváradon igen magas, még sem jövedelmez a ház, a kiadásokat leszámítva, 5% tiszta hasznot.

Az iparos és kereskedőre nézve nem lehet olyan biztos adatokat megállapítani, annál is inkább, mert a személy kereseti

adójuk alapját képező összeg ingadozó, bizonytalan.

Nincsen abban semmi túlzás, hogy még nem született olyan ember, bár legyen a legnagyobb fináncz-kapacitás, aki az I. és III. osztályu személykereseti adót mindenkire igazságosan ki tudja vetni.

De arra törekedni kell, hogy ezek az adók a lehetőséghez képest *igazságosan* és *arányosan* legyenek kivelve. Senki ne legyen tulterhelve, de viszont senkinek ne maradjon a zsebében olyan krajczár, a melyik *jogosan* az államot vagy a várost illetné.

Nagyváradon, pontos adatok alapján, éppen azt látjuk, hogy iparosaink és kereskedőinkre az I. és III. oszt. kereseti adók *nem arányosan vannak kivelve*. Különösen a nagyiparosok és nagykereskedők adója éppenséggel nem áll arányban a kis iparosok adójával.

Erre nézve egész lisztát tudnánk közölni, azonban discret dolognak tartjuk ezt az ügyet s úgy véljük, elég ha az illető hivatali közegek figyelmét felhívjuk rá, hogy jövőben, amennyire lehetséges, az aránytalanságok helyesbítsenek.

Az adózók jegyzéke alapján erős a meggyőződésünk, hogy ha az I. és III. osztályu személykereseti adók a jövőben arányosabban vettettek ki, a város is többet szed be s nem lesz szükség közköltő emelésre.

És nem lesz *igazságtalanul* megterhelve senki. —id—

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kis kontesz.

Irta: Prigl Olga.

Nagynövésű leány volt, majd vállig ért a guvernantjának. Fehér ruhát hordott mindig és magas svéd keztyűket, míg a tömött, vastag, szőke haját egyszerűen két ágra fonva, leeresztve viselte. Nem lehetett szépnak mondani, — a doktorné például, a kinek hasonló két növendék leánya volt s ő maga igen művelt, nevelt hölgy, a falusi szoarékon, a hol az ő szava volt irányadó és döntött minden dologban, — határozottan kimondta, hogy a kis kontesznek olyan az arca, mintha azon az éjszakát a nappalal összefoltózták volna. Ő szerinte sehogy se harmónált a szelid nézésű kék szemekhez a merészen ivelt, elől csaknem összeérő fekete szemöldök s a tulvastag, élveteg ajkak a finom arisztokratikus arczélhez.

— De hisz ez náluk családi vonás, — kockáztatta meg valaki a társaságból. Az apja, a nagyapja, a dédapja és valamennyien ilyenek voltak. Vagy ugyan nem látta a nagy ebédlőben a festett arczképeiket? — Ott függnek egymás mellett sorba, a kis kontesz apja,

a ki gránátos tiszt volt, — szegényért kár, hogy olyan hamar meghalt, a nagyapja mint Napoleon korabeli francia huszár, puderezett parókával s a többiek is mindannyian olyan fekete szemöldökűek és vastag ajkuak. Ez az ő saját egyéni típusok.

Egy kis czélzattal is volt ez mondván a doktornéra, a ki mindennel dicsekedett, csak az őseivel nem. Hanem persze azután azt is tudták róla hogy miért.

Olyan különös az, — a miről mi magunk legkevesebbet beszélünk, azt leghamarább megtudják mások s a mig úgy látszik áhitattal hallgatnak bennünket, titkon mindenki megteszi a maga észrevételeit. Ugy voltak vele ezek is s a hogy alkonnyaton, kiki összefogva a maga hagyományos fekete-selyem vizitelő ruháját, — egymástól elbucsztak, biztos és szent, hogy mindannyian kevés kivétel nélkül a kis konteszről s annak aranyzsinóros puderes hajú őseiről, a vastag ajku, fekete szemöldökös grófokról, bárókról álmodoztak.

No de eugedelmet rossznyelvűségemért, mikor én is ő róla akarok írni, a kis konteszről, a ki talán ép ebben a pillanatban csapta oda megint a könyvet a guvernantja elébe:

— Nem tanulok, ne kinozzanak tovább . . . A hosszú vékony leány, a pedánsul szétválasztott sima hajával, örökké szürke teilett-

jében, — egykedvűen vette fel a könyvet a földről és aztán csak annyit mondott:

— Jó, majd beszélék a mamával . . .

Tudta, hogy Klarisz a tüztől nem félt úgy, mint a méltóságos anyjától, hanem most az egyszer nem vált be a pedagógiai tapintat, mert a kis kontesz merészen szemébe vágta a guvernantnak:

— Nem bánom, beszéljen vele a mademoiselle . . .

És elkéseredten várta a vihar kitörését. Órák hosszáig sétált föl s alá a kertben, a szépen rendezett kavicsos ut szinte nyikorgott a határozott lépések alatt. Mintha csak az édes apja, a gránátos tiszt támadt volna fel minden mozdulatában. Klarisz sztrájkolt. Két napja nem volt kezében könyv, francia gyakorlat, a rajztábláját belepte a por és a zongora, a melyen azokat a rémunalmas etüdéket szokták örökkön-örökké kettesben játszani a guvernanttal, — most szerényen megbujva hallgatott.

A méltóságos mama pedig úgy tett, mintha mindezt észre se vette volna. Harmadnap reggel, mikor Klarisz kezét csókolt neki, — csak annyit mondott:

— Rád bízom, elég nagy leány vagy, tégy úgy a hogy neked tetszik . . .

És a kis kontesznek szét pattant szívérfő

Elismert legjobb minőségű kész FEHÉRNEMŰEK.

Dr. Jéger-féle

alsóing és nadrágok.

Elegáns esőernyők, nyakkendők, harisnyák és keztyűk.

BECZKAY LAJOS

Nagyváradon, Szt.-László-tér

A „MENYASSZONY“-hoz.

Elegáns őszi, téli kelmek, kitűnő minőségű vásznak,

ágyterítők, függönyök, kész női derekak (blousok.)

Selyem és téli kendők minden kivételben, feltűnő olcsó árak mellett.

Erzsébet királyné emléke törvénybeiktatva.

Erzsébet királyné emlékének törvénybeiktatásáról szóló 1898. évi XXX. t.-cz.-et a hivatalos lap tegnapi száma közli. A 4 paragrafusból álló törvényjavaslat szövege a következő:

1. §. Hőn szeretett dicsőült Erzsébet királynénknak, a haza jótévő Nemtőjének, a nemzet hálájával és kegyeletével őrzött, áldott emléket törvénybe iktatja.

2. §. Elhatározza, hogy a megdicsőülthöz méltó emlék — az önként megindult országos adakozás útján begyűlt összegek felhasználásával — állítsák fel az ország fővárosában s e végett a szükséges intézkedések országos bizottság közreműködése mellett haladéktalanul tétessenek meg.

3. §. A tett intézkedésekről, azok eredményéről s az emlék ügyéről általában, az országgyűlés mindkét házának minden év végén jelentés teendő mindaddig, míg az emlék tetteg felállítása nem lesz.

4. §. E törvény kihirdetése után azonnal életbe lép s végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

Mi e törvényezikket s mindazt, a mi abban foglaltatik, összesen és egyenkint helyesnek kedvesnek és elfogadottnak vallván, ezennel királyi hatalmunknál fogva helyben hagyjuk, megerősítjük és szentesítjük s mind Magunk megtartjuk, mind más híveink által megtartatjuk.

Kelt Bécsben, ezernyolczszáz kilenczvennyolczadik évi október hó tizenkettedik napján.

FERENCZ JÓZSEF, s. k. B. Bánffy, s. k.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 16.

A képviselőházban ma az egész rendőrségi apparátus mozgósítva van, mivel úgy hírlik, hogy forradalom van kitörőben. Vajjon lehetséges lenne? hisz a népes folyosókon a bal és jobb párti tábor békés egyetértésben élcel.

Azonban a fejleményeket ki tudná előre megjósolni, mert a mi ellenzékünk erős taktikával dolgozik, és nem lehetetlen, hogy ma már erős esatározásra készül.

Tíz óra van, most jönnek az ellenzék vezérférfiai és halk tárgyalásuk arra enged következtetni, hogy fontos események előtt állunk.

a karika, a mely eddig daczosan összeszorította, az édes anya szelid szavain meglőrt a varázs. Odaborult a méltóságos mama nyakába, úgy hogy a gyerekesen hulló könnyeitől csupa nedves lett a csipke annak a finom, selyem pongyoláján. Aztán előkerült könyv, francia gyakorlat, angol fordítás, a port letörülte a rajztábláról és a zongora vastag, idomtalan lábai táncolni szerettek volna a színes üveg-tányérokon, a hogy a Klarisz finom ujjai legelőbb végigfutottak a fehér-esont klaviatúrán. Már ősz volt s az esték hűvösek. A kis kontesznek, — ha a torna és lovagló óra után kifáradva a szobájába akart menni, — a nagyebédlőn kellett keresztül futnia, mert a kertre nyíló ajtót alkonnyaton becsukták. És Klarisz olyankor mindig úgy látta, mintha ott a falon felaggatott képek közül, a daliás katonák sorából egyszerre kiválnának a krinolinos, puffos ujjú ósnagynénik, gyerekes leánykori frizurájukkal s jönnének utána sorba. Legelőbb, a ki úgy van lefestve, a hogy egy szép selyem terítőt hűmez, utána a másik, sárga pergamen lappal kezében, melyre a maga gyöngyírással jegyzi a szépszavú verset, a mit az okos kis feje diktált oda, a harmadik valahol a sarokba egy ósdi, apró zongorát ütögetve zsolozsmaszerűen, halkan, s a hogy Klariszra emelik a kék szemeket, azokkal a jellegzetes, mélyen ivelt fekete szemöldökkel, — mintha mindenik helyeslőleg bólintgatna a fejével:

— Ugy, ugy kis Klarisz, szeretünk, mind-

Végre 10 1/2-kor, mint aszombati üléseken rendszeren, ma is Láng Lajos alelnök megnyitja az ülést. A padok lassan-lassan megtelnek, de úgy látszik, nincs határozatképes számban, evégből Holló Lajos indítványozza a Ház tagjainak megszámlálását; már-már Láng a megszámlálást elrendelni akarja, midőn a képviselők a folyosóról betódulnak és a Ház határozatképes lesz.

A házszabály megsértése.

A napirend előtt feláll Polónyi Géza és kifogásolja, hogy a pénzügyi bizottság jelentését csak ma osztották szét a képviselők között, tehát már akkor, midőn a bizottság tárgyalásait már befejezte és ezáltal a házszabályokba ütköző eljárást elkövetett.

A bizottság megválasztotta az előadót és mindjárt en bloc le is tárgyalta ezt a nagy horderejű javaslatot. Mindenki tudja, hogy évtizedes gyakorlat szerint a bizottság első ülésén csupán a javaslat előadóját választják meg és csak a következő ülésen kezdik tárgyalni a javaslatot. A bizottsági kisebbség tagjai nem is nyújthattak be külön véleményt, mert három ellenzéki bizottsági tag nem jelenhetett meg azon okból, mivel nem vehettek tudomást a bizottság üléséről, melyet csak a Ház tegnapi ülésén jelentettek be. Lehetséges-e az, hogy a képviselők ne szerezhessenek tudomást az ülésről?

Nem! Az ülésen részt nem vett tagokat egyszerűen kijátszották. Ez az eljárás egyszerű csíny és alkotmányértő rendszernek a kezdete. A többség hozzájárulásával lehetetlenné teszik azt, hogy a képviselők tudomást szerezhessenek egy javaslatról.

Ha van valaki, aki igazolni tudja, hogy a házszabályok 113 §. nincs megsértve, akkor becsánatot fog kérni. Indítványozza, hogy a javaslatot utasítsák a bizottsághoz, hogy így a képviselők a javaslatot tanulmányozhassák. (Ugy van balról.)

Pulszky Ágost előadó reflectál Polónyi felszólalására és vádjaira. Polónyi maga sohasem vett részt a bizottság üléseiben.

— Ez mellékes! kiált közbe Polónyi. A pénzügyi bizottság tagjai igenis birtak tudomással a bizottság üléséről. Az ülés folyamán kiosztották az értesítéseket.

— Hát akik nem voltak itt — kiáltották az ellenzékéről. Tomcsányi és Gullner nem voltak itt.

Egy kis vihar.

Pulszky tovább beszélt, de egyszerre felzugott az ellenzék: Nem hallgatjuk. (Jobbfelől: Halljuk! Halljuk!)

Pulszky karjait összefonva tartja és heve-

sen vitatkozik az elnökkel. A zajban azonban mit sem hallani. Pulszky körül az előadói székben csoportosulnak a kormánypárt tagjai és a gyorsírók.

A zaj pokoli.

Az ellenzéken Hentaller, Polónyi stb. erősen kiabálják:

— Nincs joga beszélni! Hol a pénzügyi bizottság előadója?

Az elnök erősen csenget és iparkodik a kedélyeket lecsillapítani, ez azonban — mint addig — sikerülni nem akart, míg Pulszky az előadói széket el nem hagyta.

A zaj most lecsendesült és feláll Holló Lajos, de most már a kormánypárt kezd erősen zugni.

Végre szóhoz jut. Azt mondja, a házszabályok szerint csupán az előadó terjesztheti be a Ház elé a jelentést. Így tehát Pulszky bejelentését kéri meg nem történetnek tekinteni és Pulszkyt illetéktelen beavatkozása miatt rendreutasítani.

Láng Lajos a bizottság jegyzőkönyvéből konstatálta, hogy csakugyan Hegedüs az előadó.

— Hitelesítve van a jegyzőkönyv? — kiáltották balról.

— Igen, alá van írva! — szólott az elnök.

— De nincs hitelesítve! — kiabálták a szélső baloldalon.

Szell Kálmán, a pénzügyi bizottság elnöke elvállalja, sőt a maga részére vindikálja a felelősséget a történetért, a melyeknek során semmi olyas nem fordult elő, a mi ellenzéknek a harminczéves praxissal. A bizottságnak semmi hátsó célja nem volt, csinyt senki sem követett el, a mi pedig az ellenzék jogainak esorbítását illeti, arra nézve megjegyzi, hogy a kisebbség 30 év óta nem vett részt másképpen az ilyen tárgyalásokban, mint úgy, hogy jelezte álláspontját. Ez a javaslat nem politikai kérdés, még a bizalom kérdését is helytelenül kötik össze az indemnyivel. A házszabályok megsértéséről szó sem lehet és kéri is a Házat, hogy a bizottságnak jelentését a szokásnak és a szabályoknak megfelelőleg tűzze ki napirendre.

A következő szónok Horánszky volt.

Ezalatt megjött Hegedüs és az ellenzék zajos derűtsége közepette Pulszky lement az előadói emelvényről, helyére Hegedüs Sándor ült le.

Horánszky Nándor minden tekintetben helyeselte Polónyi felszólalását és indítványát elfogadta.

Horánszkyval szemben Pulszky személyes kérdésben kért szót és fölvetette azt a kérdést, vajjon először történik-e, hogy az elnök és az előadó mást biz meg a jelentés beadásával?

nyájan szeretünk . . . A miénk vagy, a mi vérünk vagy, hasonlunk egymáshoz mindenben. Okos vagy te is és ha okos vagy be tudod osztani az életet, igen . . .

És a keményfejű daczos kis kontesz át is alakult egészen, mióta úgy nekiadta magát a komoly munkának. Az alakja megnyúlt, vékonyabb lett s a szeme fáradt, álmatag kifejezésű. Megszerette a könyveket s éjfélekig regényt olvasott. Azt persze titokban, csak a minden éjszaka tövig leégett gyertyáról gondolhatták, hogy Klarisz fönt virraszt.

Az idő pedig telt, mult. A levélhullató ősz kétszer is eljött és azóta már a doktoréé szinte nevelőbe adta a két lányát. Valahogy úgy gondolta, hogy hamarabb fognak hasonlítani az ábrándos fehérképű kis konteszhez, ha intézeti kosztra adja őket, mert bizony azok otthon olyan kövérek voltak mint egy-egy kis hordó s az arcuk egészséges, piros, akár a csele. De nagy bosszúságára ott még jobban meghiztak. Pedig ha idestova kikerülnek, nagyleányzámba veszi őket mindenki. Olyan hamar fel is cseperednek a lányok, az ember jóformán észre sem veszi, hát már kibontották a szárnyukat. A kis kontesz még egy fejjel magasabb lett, az alakja karcos, mint a gazeliáé és olyan hajlékony, ruganyos, mint a párduez. Sokat lovagolt s csinált olyan bravurokat, hogy akármelyik ősenek dicsőségére vált volna. Jókora reggel tette meg kirándulásait, mikor még harminatos volt a fű s a jegenyék hegyét aranyzinre festette a kelő

nap. Apró musliczák döngöttek a levegőben és körül-körül mindenütt ébredt az élet, a nagy mozgó mindenség.

Klarisz álmatag csukta le pillait, jól esett neki, mikor a lanyha simogató szellő végigcsökölte az arcát. A lóva pedig a maga természetes ösztönével csak vitte, vitte előre a pázsitos réten keresztül, búzaföldes dülő utak mentén. Egyszer csak hirtelen meghorkant. — Klarisz fölrezzent és mélyen elpirult a férfi látásán, a ki a lóva zabláját ragadta meg:

— Bocsánat grófnő . . .

Kellemes hangja volt, olyan lágy-bariton, a minő a gondoké s az arca barna, naptól égett, mint valami szudáni királynak. A kis kontesz mindezeket előbb konstatálta, mintsem észrevette volna a mély árkot, a mit a esatornázás alkalmával ástak s a mitől egy szempillantás választotta el, hogy bele ne bukják. De csak kiegyenesedett karcos alakja büszkén s hideg fejbőlintással, könnyed galoppban vágatott tova, már jóval előbb leparancsolva a hirtelen felszökött vért az arczáról.

A barna ember pedig csöndes flegmával tüzdelt tovább a piros zászlókat s a látócsővel egészen más irányba nézegetett, mint a hogy azt a kis kontesz várta volna. Pedig másnap reggel megint csak találkoztak s akkor is pusztán véletlenből és Klarisz megint mélyen elpirult. A pirosság nem is tűnt el az arczáról, hanem bájosan, üdén tetszett át a fehér látáson.

A barna ember ott dolgoztatott szélről, a

Az igazi előadó.

Hegedüs Sándor előadó bocsanatot kér, hogy az ülés elején nem lehetett jelen, nem volt mulatni, hanem **Szilágyi** Dezső főgondnok székfoglalásánál volt elfoglalva, egyébként ő is kéri a jelentés kinyomatását és a napirendre tűzését.

Elhalasztott szavazás.

A szavazás következzék volna. A kérdés föltevésnél a sorrend tekintetében eltérés volt az elnök és Polónyi között, de ez hamarosan elintéződött. Most jelentette az elnök, hogy husznál többen névszerinti szavazást kértek Polónyi indítványa fölött és ugyancsak husznál többen a szavazásnak hétfőre, illetőleg a legközelebbi ülésre való halasztását kérték.

Most a jobboldal kezdett lármázni.

— Kik az aláírók?

A jegyző kezdte olvasni a neveket.

— Milyen jögon olvassák föl az aláírásokat? — zugott a szélsőbal.

— Komédiások! — kiabált Gajary Géza.

— Rendre, rendre! követe'te az ellenzék.

Az elnök nem is olvastatta föl az aláírásokat. A legnagyobb zajban hirdette ki a határozatot az elnök, hogy t. i. hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a szavazás névszerint a Polónyi indítványa fölött.

Még mindig nem tért át a napirendre a Ház, pedig már 12 óre járt az idő.

Rosenberg Gyula a pénzügyi és a közigazgatási, **Pulszky** Ágost a pénzügyi és **Szemere** Atilla a közigazdasági bizottság nevében nyújtott be jelentéseket.

Az Erzsébet-szobor bizottság tagjai.

Végül a Ház névszerinti való szavazással megválasztotta az **Erzsébet-szobor** bizottság tagjainul a következőket: **Andrássy** Tivadar grófot, **Berzeviczy** Albert, **Csáky** Albin grófot, **Dedovics** Györgyöt, **Hock** Jánost, **Karálsonyi** Jenő grófot, **Rátkay** Lászlót, **Szinyey** Merza Pált, **Thaly** Kálmánt, **Tisza** Kálmánt, **Zichy** János és **Zichy** Jenő grófot.

A közigazgatási bizottságba **Kristóffy** Józsefet és **Purgly** Sándort választották meg.

A városatya választás előtt.

— Szállongó hírek. —

Nem tulozunk, ha azt állítjuk, hogy Nagyvárad város haladására, fejlődésére, szóval egész beléletére sokkal fontosabb a városatyák választása, mint a képviselő-választás.

Végre is Nagyvárad elég mamebuk ahhoz,

dülő ut mentén. Tábori széken ült s nagy kiterített mappa feküdt a térdein. A hogy a kis konteszt megpillantotta, — udvariasan fölkel helyéről, s kifogástalan ivet rajzolt a levegőbe a megemelt kalapjával. Klarisz megállította a lovát s ügyes szökéssel leugrott róla.

— Engedjen meg, hogy háborgatom munkájában, de ezen a maguk területén annyi a mezei virág, hogy meg nem állhatom . . .

És a barna ember segített neki szép lenge pipacsot, vöröslila konkolyvirágot szedni s hogy széjjel ne hulljanak, összekötötte őket egy szál piros fehérzöld selyemfonállal, a mit a rajzoló-mappájában talált.

És alig harmadszori találkozásra Klarisz beleszeretett a barna emberbe, a ki előtte a legelső férfi volt. Pedig ismert grófot, herceget legalább is egy tuczatot, az unokafiverei pedig kitétek volna egy regimentet. Akadt közöttük komoly udvarló is elég, de a kis konteszt bolondot csinált valamennyiből, s mikor a gouvemnantja, ki most mellette mint társalkodónó szerepelt, az egyik magas, hirtelenszöke herceg erényeiről, nagyszámu őseiről, számtalan dicséretes tulajdonságairól, s közvetlen utána a praktikus és jól kötött házasságokról beszélt, a kis konteszt úgy dobta a szavakat a madmoiselle elébe, mint kisleány korában egyszer a francia és angol fordítást.

— Csak nem akarnak hozzá adni feleségül? . . .

S a még vékonyabb lett hosszú leány, a

hogy ha bármi okból az öreg generális helye megüresednék, egy másik liberális férfit küldjön a képviselőházba a város, akinek kevesebb sulya lenne az ország politikai életében.

Nagyobb horderejű azonban az a kérdés, hogy kik intézik a város dolgait a zöld asztalnál, akik tapintatos körültekintéssel kivethetik a város most különösen rozoga hajóját a fenyegető veszélyből s jövő boldogulását biztosítják.

A folyó év végével a választott városatyák felének megbízatása lejár s alkalma nyílik a polgárságnak szavazatával ítéletet mondani a kilépő törvényhatósági működése felett s esetleg helyettük olyanokat küldeni be a közgyűlésbe, akik iránt bizalmat táplál.

December 31-én a következőknek jár le a megbízatásuk:

Várad-Olasziban:

Dr. Baróthy Ákos,
Bozóky Béla,
Csák Máté,
Frankó Endre,
Hlatky Endre,
Kaczián Károly,
Dr. Konrad Márk,
Mezey Mihály,
Dr. Molnár Imre,
Pallay Lajos,
Ritók Zsigmond,
Dr. Sipos Árpád,
Stark Gyula.

Összesen 13.

Várad-Ujvároson:

Andriska Károly,
Bertsey György,
Bölöny József,
Csobánecz Lajos,
Déry János,
Dr. Kornstein Lajos,
Milibák József,
Id. Nagy Lajos,
Papp István,
Reismann Mór,
Id. Rimler Károly,
Dr. Sarkadi Lajos,
Weisz Károly.

Ezekenkívül betöltendő lesz a Kunyhóssy János és Fekete László elhalálzásával megüresedett két hely, tehát Ujvároson összesen 15 bizottsági tagot választanak.

még pedánsabbul szétválasztott hajával, vésztjósó tekintetével azt látszott mondani:

— Jó, majd beszélek a mamával . . .

— Hát tessék, — gondolta magában Klarisz, s abban a perczben mindent meg mert volna mondani a méltóságos anyjának, — mindent . . .

De nem kérdezte senki és nem tett neki szemrehányás senki. Az édes mamája csak olyan szeretettel csókolta meg reggelenként mint azelőtt és senki de senki nem vette tőle rozsnéven, ha még oly tüntetőleg durczásan viselte magát. Még a hirtelen szöke herceg is sokkal szimpatikusabbnak tűnt fel előtte, csak úgy találkozott volna vele először, mint a barna emberrel . . .

Eh, persze nincs is egyéb különbség köztük, őt a herceg . . . Igazsága van a mamának, a madmoisellenek, majd bocsanatot kérek tőlük.

S a nagy ebédlőben, a karcsu, lefestett ősnagynénik azokkal a jellegzetes, mélyen ivelt fekete szemöldéikkel, — mintha valamennyien helyeslőleg bólintgattak volna:

— Ugy, ugy kis Klarisz, szeretünk mindnyáján, szeretünk . . . A mienk vagy, a mi vérünk vagy és ugy hasonlítunk egymáshoz mindenben. Okos vagy te is s ha okos vagy, be tudod osztani az életet, igen . . .

Mellesleg mondva, a doktorné a kis kontesztével egy napon tartotta az apróbbik és pirosabbik arczu leányának eljegyzését a barna emberrel.

Várad-Váralján:

Frankl Lázár,
Fuchs Mór,
Gábel Jakab,
Dr. Kurländer Ede,
Szmelka György,
Ullmann Izidor.

Összesen 6.

A választási mozgalmak még nem indultak meg, a pártok ezután fognak értekezni, hogy miként szervezkedjenek a tömeges választásra, s így még csak egyesek kombinációja forog a választók között.

Várad-Olasziban valószínűleg nagyban a régi városatyákat választják meg, kettő kivételével. Az egyik új bizottsági tagot **Pallay** Lajos helyett választják, aki a virilisek közé jutott be a jövő évre s mint ilyen gyakorolja jogát.

A másik üres hely, a **Mezey** Mihály leszáki hir szerint Ujvároson lép fel.

Várad-Ujvároson lesz legélénkebb a választás s itt egy kis mérkőzés is lesz, ha ugyan a szabadelvű párt és ellenzék között, mint a multban, nem sikerül a megegyezés.

Ujvároson öt új városatya választására van kilátás. **Kunyhóssy** János és **Fekete** László elhaltak, id. **Rimler** Károly, a törvényhatósági bizottság e régi tagja már régen beteg; **Bölöny** Józsefet és **Papp** Istvánt pedig az ellenzék is elakarja ejteni.

Hogy kiket óhajtának az öt megüresedett helyre, még ezután hányják-vetik meg.

Szóba van, hogy kerülnek fiatal óriások, akik az ujvárosi polgárság mandátumával óhajtának bejutni a zöld asztalhoz.

Várad-Velenczén **Ullmann** Izidor még nem nyilatkozott, tehát elképzelni sem lehet, hogy az eddigi városatyák közül ki marad ki.

Mindenesetre feltűnő, hogy a 13 velencei városatya között csak két keresztény van (**Szmelka** és **Serényi**), de ha a polgárok össze nem tartanak és **Ullmannék** ugy akarják, ez a kettő is (illetve most csak az egyik, három év mulva a másik) könnyen ki maradhat. Mert a velencei keresztények kvótája — ugy látszik a legutóbbi választásból — olyan, mint az osztrákoké, csak — lefele mehet.

Az összeesküvés.

Ez az egész Dreyfus-ügy nem egyéb egy óriási humbugnál. Hamis iratok, hamis hírek, syndikátus és ellen kartel, hazug hiresztelések és könnyfakasztó hangulatsinálások lánczolata az egész dolog. Ha egy-egy hirt szélnek ereszt a Dreytus párt, zug tőle az egész sajtó s nem sokára összemegy a szenzáció egy többé-kevésbé ügyes hazugsággá. A szabad levegő határozottan árt a syndikátus hiveinek, összezsugorítja, megaszalja, tönkre teszi.

Milyen jól hangzott például a katonai összeesküvés hire Éles fantáziával színezte ki a mohó Dreyfus-párt. Megspékelte tábornokokkal, körül garnirozta jezsuitákkal, igazán izletes volt a feltalálás.

Szinte látta már némelyik magyar lap, amint a jezsuiták kivont czingulussal és töltött breviáriummal rohannak a köztársaság férfiai ellen, nyomukban a tábornokok, kik mind jezsuita konfráterek, kivéve Picquart, hátuk mellett a fanatikus nép . . . haj! de szörnyü kép.

Be kár, hogy olyan hamar letörölte a világosság ezt a sötét bambaságot.

Ma már a leg Dreyfus-pártibb lapok is csak annyit állítanak, hogy az összeesküvés meg van, csak azt nem tudják, hogy kik csinálták, mért csinálták, ki ellen csinálták és ki mellett csinálták. No meg aztán okmány sincs hozzá. De a Dreyfus ártatlanságához sincs, azért mégis bizonygatják már régóta és hiszi is aki akarja.

Legujabb távirataink így referálnak az összeesküvésről:

Páris, okt. 15. (Saját tudós. távirata.) A katonai összeesküvés híre a politikai körökben nem keltett mélyebb hatást. Azt hiszik, hogy néhány Dreyfus-párti újságíró azt a tanácsot adta *Brisson*-nak, hogy kíséren figyelemmel bizonyos lapokat, amelyeknek lojalitása gyanús. A belügy-miniszterium hallgatását az állítólagos összeesküvésről azzal magyarázzák ki, hogy oktalanság volna ezt a híresztelést megczáfolni, minthogy a tények nincsenek elég szabatsággal leírva. Az összeesküvés híre állítólag onnan ered, hogy bizonyos összejegyzésekről van szó, amelyeket egyfelől egy tábornoknak és *du Lac* jezsuita provinciálisnak, másfelől egy másik tábornoknak és *Déroutéde*-nek, majd meg egy harmadik tábornoknak és *Viktor Napoleon* hercegnek tulajdonítanak. Az utóbbiak állítólag Brüsszelben találkoztak. Nem hiszik, hogy az utóbbi találkozások megtörténtek volna, a többieknek pedig nem tulajdonítanak politikai jelentőséget. Ami azokat a leveleket illeti, amelyekben némely tiszték a jelenlegi helyzettel való elégtelenségüket fejezték ki, azokból semmi esetre sem lehet összeesküvésre következtetni. Csak a Dreyfus-ügy miatt támadt nagyfokú izgatottság és a párisi nagyobb méretű csapatösszevonás szerzett ezeknek a híreknek némi hitelt. Bizonyos körökben úgy vélekednek, hogy ezt a hírt a szocialista lapok terjesztették, hogy ezáltal elérjék a párisi csapatok összevonását, mert azok megakadályozzák az általános sztrájkot. Hozzá teszik, hogy a Dreyfus-párti lapok az ebben az ügyben kompromittált tábornokoknak valami kétségbeesett tettétől tartva egy képzelt összeesküvés leleplezésével akarták elejét venni a jövőre nézve egy valódi összeesküvésnek.

Páris, okt. 15. (Saját tud. távirata.) A revíziót ellenző lapok merő misztifikációnak nevezik az összeesküvésre vonatkozó közleményeket, ellenben azok a lapok, amelyek tegnap az összeesküvésről hírt adtak, fentartják értesüléseik hitelességét.

Köln, okt. 15. (Saját tudósítónk táv.) A »Kölnische Zeitung«-nak azt jelentik Párisból, hogy *Clemenceau*-nak az *Aurore*-ban közzétett szenzációs leleplezéseiben *Boisdeffre* tábornoknak az *Esterházy*-ügyben való magatartásáról, a kormány tudtával jelentek meg.

Páris, október 15. (Saját tud. táv.) A mai lapok az állítólagos katonai összeesküvésről szóló hírekkel a különböző pártszempontok szerint foglalkoznak. A »Figaro« szerint a tábornokok egyetértéssel abban, hogy a köztársasági kormány iránt való feltétlen engedelmséget köteleességüknek tartják. — A »Gaulois« azt mondja, hogy összeesküvés nélküli össze-

esküvésről van szó. — A »Petit Republicque« megjegyzi, hogy az összeesküvés híret hivatalosan nem czáfolják meg. — A »Rappel« azt mondja, hogy valami újságra lehetünk elkészülve. — Az »Echo de Paris« és a »Journal« felvilágosítást kérnek. — Az »Aurore« azt mondja, hogy a kormány tiz különböző forrásból értesült az összeesküvésről, továbbá, hogy fontos iratok és tanuk nyilatkozatai vannak a kezében, amelyek a figyelmeztetés feltétlen komolyságát bizonyítják. — A »Petit Bleu du Matin« szerint az összeesküvés híre mindjárt azután kelt szárnyra, hogy *Déroutéde* visszatért a harcz politikájához. A tábornokok állítólag három nappal a »Wagram«-ban tartott gyűlés előtt titkos összejövetelt tartottak és egy bizalmi férfiut küldtek Brüsszelbe, hogy *Viktor Napoleon* hercegnél puhatolozzák, a herceg azonban nagyon tévovázó magatartást tanúsított. A nevezett lap szerint a rendőrség egymás után három jelentést kapott, amelyek főként arról szóltak, hogy egy hadtestparancsnok engedelem nélkül elhagyta állomását. — A »Paix« állítólag egy bonapartistától hallotta, hogy *Viktor Napoleon* herceg e hó 8-án elutazott Torinóból és csak 12-én este érkezett Brüsszelbe. Ezalatt a négy nap alatt a herceg több ízben átlépte a határt.

Páris, okt. 15. (Saj. tudós. távirata.) Az *Aurore* szerint öt tábornok tudott az összeesküvésről, kiknek neveit minthogy a személyt kellő határozottsággal nem tudja megjelölni, nem sorolja fel. Minden republikánus tisztet szabadságoltak Párisban 14 nap óta.

Páris, okt. 15. (Saj. tud. távirata.) A mozgalom hírére *Napoleon Bonaparte Lajos* herceg a Lyon melletti prauginzi kastélyba érkezett, ahol *Viktor* testvérel több napon keresztül tárgyal és határozott szándéka volt, hogy a Párisban megindult mozgalmak eredményét itt bevárja. Az *Aurore* szerint a herceg szándékát az is eléggé megvilágítja, hogy ez előtt a prauginzi ódon, családi kastélyban évek óta nem volt.

A »Szigligeti társaság« választmányi ülése.

A »Szigligeti társaság« tegnap tartotta választmányi ülését a gazdasági és iparbank helyiségében. Jelen voltak: *Rádl* Ödön elnök, *Gyalokay* Lajos, dr. *Bodor* Károly, *Láng* József, dr. *Adorján* Ármin, dr. *Szombathy* István, *Huzella* Gyula, *Gyémánt* Jenő választmányi tagok.

A választmányi ülés első tárgya volt az elnök előterjesztése a nagyváradi 100 éves *színészet jubileumán* a társaság által rendezett ünnepély sikeréről, minélfogva a társaság köszönetet szavaz mindazoknak, kik ez ünnepély kötelékén kívül közreműködtek az ünnepély rendezésében és őket erről átratulag értesítik. Ezek: A kereskedelmi Csarnok, Nagyvárad város tanácsa és közönsége. *Bölyny* József intendáns és a kolozsvári »Nemzeti Színház« közreműködő tagjai és megköszöni a szegedi Dugonics társaság és *Teleky* Miklósnak meleg hangu üdvözlését.

Elnök előterjeszti a társasághoz beérkezett munkákat, ezek: A pápai »Jókai kör« és a kecskeméti »Katona kör« évkönyve. *Mendelényi* Béla »Singalériák«, *Mándoky* Sándor helybeli karkáplán »Törviskoszoru« és »Havasí Levelek« című művei. Tudomásul veszik a kassai Kazinczy közművelődési egylet megalakulását.

Jelenti továbbá az elnök, hogy egy fővárosi antiqárius előnyös ajánlatot tett a társa-

ságnak Szigligeti eredeti kéziratának eladására. A választmány elfogadja az ajánlatot és megbizza egyik fővárosi tagját a kézirat felülbírlására.

A társaság ki adta dr. *Mariencescu* Athanáz kir. táblabírónak »A magyar népnév és filológia eredete és értelme és a kaukázusi Magyarország« című művet és a választmány elrendeli kiosztását a tagok között és a fönt maradó példányok értékesítését.

A megszorodott társasági ingó vagyon elhelyezése az egyleti helyiség kérdését veti fel, mely már eddig is nagy gondot okozott a választmánynak. Ezen egyleti helyiségben lennének elhelyezendők a könyvtár, az irattár s a Szigligeti ereklyék. Erre azonban alkalmas helyiséget, tekintve a társaság vagyoni helyzetét, igen nehéz találni. *Winkler* Lajos indítványozza, hogy a város által a népnevelési egyesületnek átengedett három helyiség egyikében kérvényezze az egyesületi ingó vagyon elhelyezését, dr. *Bodor* Károly véleményezi, hogy a társaság a »Polgári kör«-ben kérjen e célra helyet.

A választmány mindkét indítványnak helyet ad s megbizza *Láng* József választmányi tagot, hogy e tekintetben eljárjon.

A téli program.

Megállapította ezután a választmány a téli programot. A választmány a küszöbön álló tételre 3 matiné tartását határozta el a márcziusi diszgyűlés kivételével.

Az első matiné tartásának idejét a választmány november hó 20-ára tette, mely igen fényesnek ígérkezik különösen, ha sikerül megnyerni azokat, kiket a választmány az első felolvasó estélyre működő tagokul megnyerni óhajt. Ezek pedig *Endrődy* Sándor a kurucz nóták hírneves szerzője, dr. *Nagy* Ernő a nváradai jogakadémia tanára és *Albisi* Katalin a hírneves tárcza író.

A százéves debreczeni színészetnek október hó 23-án tartandó jubileumon képviselteti magát a társaság.

Új rendes tagokul beválasztottak ezután *Láng* József és dr. *Bodor* Károly ajánlására: *Mándoky* Sándor székesegyházi karkáplán és dr. *Hoványi* Géza tank. igazgató.

A népkönyvtár ügyénél dr. *Adorján* Ármin indítványozta, hogy a társaság folyamodjon segélyért a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségéhez. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Szóba került végül az egylet szerény vagyoni helyzete s a segítség módozatainak megállapítása végett a választmány egy 3 tagu bizottságot küld ki.

Népgyűlés Nagy-Szalontán.

Nagy-Szalonta, okt. 15.

— Saját tudósítónk távirata. —

A Kossuth-párt által az önnálló vámterület érdekében rendezendő népgyűlésre nagyban folynak az előkészületek, ámbár a megindult országos eső alighanem lehetetlenné teszi a népgyűlésnek a szabad ég alatt való megtartását.

A Kossuth-párt részéről holnap reggel 8 óra 23 perczkor érkeznek meg *Kossuth* Ferencz, *Hentaller* Lajos, *Ilyés* Bálint, *Mezőssy* Béla és *Leszkay* képviselők. Az érkezők elé diszbandérium megy ki a vasuti állomásra s ezek sorfala közt vonulnak fel a Nemzeti Szállodába.

A képviselők és küldöttségek a templomba vonulnak ezután s ennek végeztével lesz megtartva a népgyűlés, mely elég számosan ígérkezik. Nagy-Szalonta környékén fekvő községek küldöttségileg vesznek részt a gyűlésen.

A város egészen fel van lobogóva s a független érzelmű lakosság nagy érdeklőséggel néz a mozgalom elébe.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. n. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Október 16. Népgyűlés Nagyszalontán, d. e. 9 órakor.
Október 16. A belényesi ev. ref. egyház ünnepélyes megnyitása d. e. 10 órakor.
Október 19. Esküdtszéki tárgyalás.
Október 21. A biharmegyei »Agarászegylet« gyűlése Berettyó-Ujfaluiban.
Október 22-23. A biharmegyei »Agarászegylet« agarász és lóversenye B.-Ujfaluiban.
Október 2-26. Jegyzői vizsga a vármegye székházában.
Október 26. Esküdtszéki tárgyalás.
November 25. A Nagyváradi sajtópöre.
November 19. A kath. kör sajtóünnepélye.

* **A császár-jubileum.** Ő Felsége 50 éves uralkodói jubileumára vonatkozólag a 37. ezred parancsnoksága a következő sorok közlésére kért fel bennünket: Ő cs. és k. Felsége 50 éves jubileuma alkalmával, folyó év december 2-án a nagyváradi helyőrség ünnepélyes isteni tiszteletet fog tartani, melyre a 37. gyalogezred parancsnoksága a Nagyváradon tartózkodó és a 37. gyalogezred kötelékébe tartozó *tartalékosokat* ezennel meghívja. Az ünnepély bevezérlésénél a résztvevőknek ki lesz osztva a jubileumi emlékérem. Az ezen ünnepélyen részt venni óhajtok tartoznak ebbeli szándékukat legkésőbb folyó év november 19-ig a cs. és k. 37. hadkiegészítő parancsnokság irodájában személyesen, esetleg írásban bejelenteni.

* **A honvédség képvisellete.** A törvényhatóságok kebelében szervezett egészségügyi bizottságokban a honvédség részéről is vannak kiküldött tagok. Biharvármegye egészségügyi bizottságába a honvéd miniszter tagként dr. *Fáykiss Károly* honv. törzsorvost, helyettesül pedig *Papp Oszkár* ezredorvost rendelte ki.

* **Templom megáldás Magyar-Csékon.** A magyar-csékei róm. kath. templomban f. hó 13-án lélekemelő ünnepély ment végbe. Ekkor áldotta meg ugyanis *Németh József* belényeskerületi alesperes szép hithűségre buzdító beszéd kíséretében bilkei *Papp Anna* urhölgy által a templomnak ajándékozott két díszes új zászlót, *Ország* Antal nagyváradi jeles orgonakészítő által készített szép új orgonát s más egyházi szerelvényeket. E megható szertartás után a hívekkel egészen megtöltött templomban az ujjonnan megáldott szép hangu orgona kíséretében fölhangzott a »Te Deum« fölszöveges dallama, s buzgó hálaima tört elő a hívek kebeléből, hogy most oly hosszú idő után először dicsérhetik Istent gróf *Plater Mihály* kimpányi birtokosnak, a magyar-csékei róm. kath. hitközség tagjának nemes áldozatkészségéből szépen kifestett s fölszerelt kis templomukban »Te Deum« után *Trenhauser József* plebános szent misét mondott, mely alatt dr. *Grim Ferencz* dobrestri orvos orgona-kisérete mellett énekelt kedves neje klasszikus szép egyházi énekeket. — A nemeslelkű jöltezők fogadják ez alkalomból is a hitközség hálás köszönetét, mely megújul a hívek naponkinti imájában, kérvén a Mindenhatót, hogy az Ő dicsőségére hozott áldozataikat jutalmazza ideiglenes s örök áldásával.

* **A Körös védgátja.** A legutóbbi időkben a Körös megváltoztatta irányát, a város határában és azon belül. Rohanó árja erősen nekifeküdt a jobb partjának, úgy, hogy a múlt években épült Rimanóczy-kőgáton kívül a vasuti vashíd védelmére is kellett egy rövidebb kőgátat emelni. Ezenkívül sok földet hordott el a víz sodra Velenczén és Váralján a Körös mentében mindenütt. Így pl. a Verebi András tulajdonát képező telekig csaknem egészen behatolt, annyira, hogy félni lehetett, hogy a rovasos rendszer szerint feltöltött s az izraelita templomig elkészült Körösparti kőzónak a folytatását lassankint elmossa. — Huzamosabb pauza után a napokban hozzáfogtak tehát a tanács rendeletére a szabályozási munkálatokhoz. Az olasz munkások készítette költséges kőgáttól, mely a várad-velencei vashidtól a Szmekta-féle telek aljáig ér, szándékoznak a feltöltött partvonalig egy kőgátat huzni. Erre

nagy szükség is volna, mert a tavasszal újból olyan károkat okozhat a rakoncátlan folyó, melyeknek rendbehozása ismét tetemes költséggel terhelné meg a város épen nem rózsás pénzügyeit.

* **Egy agg főpap születésnapja.** Tegnap ülte meg szerénységéhez méltó csendben hetvennyolczadik születésnapját a váradi székes káptalannak egyik érdemes tagja: *Schiefner* Ede pápai prelátus, Ferencz József-rend lovagja, jótékonyágáról a szomszéd vármegyében is ismert főpap. Részünkről örömmel kívánjuk neki ez alkalommal is: Ad multos annos!

* **Az ingyen gyógyszer.** A belügyminiszter értesíti Biharvármegyét, hogy az új törvény értelmében dr. *Stark Gyula* rézbányai bányarost felhatalmazta, hogy az országos betegápolási alap terhére szegényeknek ingyen rendeljen gyógyszert. Természetesen kiköti a miniszter, hogy az általa megjelölt gyógyszerek kivételével. — Komádiban, Nagyszalontán, Sarkadon és Derecskén nem rendel ki orvost, mert ezen községekben van hivatalos orvos.

* **A közköltő emelés nem kerülhető el.** Nagyvárad város 1899. évi költségelőirányzatában csak akként találta meg a városi főszámvevő a kiadásokra a fedezeti összeget, ha a közköltőt a mostani 30%-ról 35%-ra emeljük fel. A polgárság körében észlelhető izgalmat a városi tanács mindenképpen szeretné csillapítani az által, hogy módját ejtse a városi adó fel-emelés elkerülésének. Tegnap délelőtt hosszas tanácskozott a költségvetés tétélein. Szerettek volna a kiadásoknál ebből a rovatból is, abból is valamit lecsipni, hogy a közel 15 ezer frt hiányt eltüntessék, de *Ragány János* főszámvevő alaposan kifejezte mindannyiánál, hogy melyik összeget miért vett úgy, amint az a budgetbe be van állítva. Végre is nem tudott csinálni semmit a tanács, hanem vissza adta az egész munkálatot a főszámvevőnek, azzal, hogy hétfőig még revidálja át az egész költségvetést s ahol lehet igyekezzék a további megtakarítást keresztilvinni. Értesülésünk szerint 1-2%-ot talán lehet még lejjebb szállítani, de minden közköltő emelés nélkül nem sikerül a fedezetet megtalálni.

* **A joghallgatók ismerkedési estélye.** A joghallgatók idáig az országos gyász miatt nem tarthatták meg az ismerkedési estélyüket. Most, hogy a harmincz napi gyász eltelt, elhatározták, hogy az ismerkedési estélyt e hó 22-én szombaton megtartják.

* **Megyebizottsági tagok választása.** Biharvármegye törvényhatóságának választott bizottsági tagjai közül a folyó év végével kilépők helyére megejtett választásról ujabban a következő értesítéseket vettük. Megválasztottak:

Geszten: Markovits Károly (uj), Székelyhid Károly (uj), Beüthy Algernon.

Lessen: Keszthelyi Sándor, Kovács Győző (uj).
Körös-Tarjánban: gr. Tisza István, Kabdebó Sándor (uj).

Bihar-Tordán: Szatmári-Király Andor (uj).
Kelemen József (uj).

Berettyó-Ujfaluiban: Kerekes Gyula, Hegyesi Márton.

Esztárbán: Körffy Ferencz, Biber József (uj).
Nagy-Létán: Guba József, Szabó Zsigmond, Mihutz Sándor (uj).

Csokalyon: Molnár Béla (uj), Borus Elemér (uj).

Székeyhlidon: Tunyoghy Lajos (uj), Olasz József (uj), Hamvay, Ferencz (uj).

Szent-Jobbon: Bán Sándor, Oláh Károly (uj),
Almosdon: Erős Zoltán (uj), Fráter Zoltán.
Bagamérban: Végh István (uj), Rác Béla (uj).

Bogyoszlón: Kalas István (uj), Gencz Ferencz (uj), Kovács Gábor (uj).

Margittán: Dr. Szántó Jakab, dr. Buder Ferencz (uj).

Tótiban: Bielitzky Vilmos (uj), Benitz István.

Szalacson: Buzi Ferencz, Füredi László.
Kismarjában: Kiss Elek (uj), Weiterschütz János (uj).

Szalárdon: Léway Mihály, Veress Sándor, Beüthy Dávid (uj).

Fugyi-Vásárhelyen: Dr. Miskolczy Ferencz, Radnay Farkas, dr. Duma Flórián.

Réven: Czibenszky Vazul, Lunga Gábor.
N.-Bárodon: Darabant Gerő, Venter Gábor (uj), Kocsis József (uj), Buzi János (uj).

Robogányban: Csiumpe Tódor, Vass László (uj).

Bunytesden: Goldis József, Korb János (uj).
Belényesben: Beliczay Elek, Buttyán János.

Tárkányban: Benedek László, T. Thury Ignác.

Gyantán: Roxin György, Fássy Lajos.
Bélfenyéren: Szerb Péter (uj), Sebes Gyula (uj).

Görbeden: Hoffmann Henrik (uj), Lakatos Gyula, Ormay József (uj).

Tenkén: Ötvös Béla, Kékus István (uj).
Sarkad-Keresztúron: Roxin János (uj), Bölöny Menyhért.

Nagy-Harsány: Dávid Gyula, Korniss Károly (uj).

Zsadányban: Nagy Imre (uj).

* **Kölcsonkért bonczház.** Nagyvárad városának sok baja van a bonczház építésével. A felebbezés a miniszternél van, az építéssel azért nem hagytak fel, mert a városházán remélik, hogy a miniszter jóváhagyja az építést. Még csak csuda sem volna, mert hisz ott vannak az iratok. Ez időszert Nagyvárad városának nincs bonczháza. A polgármester tegnap ártirt Biharvármegye alispánjához s kérte, hogy a mig Nagyvárad városának elkészül a bonczháza, engedje át esetleges szükség esetén hullák bonczolására a biharmegyei közkórház boncztermét. Természetesen a felmerülő költségeket a város fizeti.

* **Orsz. kereskedő kongresszus Szegeden.** Ma, vasárnap kezdődik Szegeden az országos kereskedő kongresszus, a melyen az ország legtekintélyesebb kereskedő testületei és hatóságainak képviselői vesznek részt. A kongresszus kedden ér véget. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara szintén részt vesz az országos értekezleten; dr. *Sarkadi Lajos* kamarai titkár és ifj. *Moskovits Mór* beltág tegnap reggel utaztak Szegedre.

* **Elhunyt aggastyán.** Mély részvétellel értesülünk egy derék öreg ur elhunytáról, mely egy előkelő, kiterjedt családot sujtott mély gyászszal. *Nábraczký János* csütörtökön reggel, 93 éves korában meghalt. Az elhunytban Nábraczký Sándor királydaróczi plebános és *Száhländer* Károly vasutigazgató neje testvérüket gyászolják. A közbecsülésben állott agg férfiú temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett Királydarócson, a község és a környék előkelőségeinek részvéte mellett. A családi gyászjelentés a következő:

Nábraczký Ida, Mária, Sándor, Gyula, Etelka, Zsanet, Lajos és István, mint gyermekei, a számos rokonság nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják szeretett atyjuk *Nábraczký János*nak folyó évi október 13-án, reggeli 9 órakor, életének 93-ik évében a szentségek ajtatatos felvétele után az Urban történt végelgyengülésbeni elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor fognak a királydaróczi plebánia lakban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az ottani róm. kath. plebánia templomban tartandó engesztelő szentmiseáldozat bemutatása után a királydaróczi róm. kath. sirkertbe örök nyugalomra tételni. Király-Daróc, 1898. október hó 13. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Ideje volna.** Nagy-Kut-utca végén az ut betorkollik Kis-Kut-utczába, egy víz levezető árok már évek óta veszélyezteteti a forgalmat, azonkívül közvetlen a házak között húzódik le rajta a víztömeg s tetemes kárt okoz a háztulajdonosoknak. Az érdekeltek kérvényt adtak be a városhoz, hogy az árkot vezessék el házaik

tövéből, s mint egy 40 méterre az ut alatt vezessék betoncsatornában. Az összes költség mintegy 300 frt lenne s a környék megmenekülne a veszélytől és forró nyári időben az óriási büztől, mely az árokból megfertőzteti a levegőt.

* **Diszes esküvő.** Kisdobronyi *Isaak* István m. kir. posta és távirada tisztjé tegnap déli 1/2 órakor esküdt örök hűséget kedves és művelt arájának *Lukács* Kornélia Regina kisaszonynak, előkelő és művelt közönség jelenlétében a nvárad-olaszi rom. kath. plébániái templomban. Az esketési szertartást *Dencs* János tb. kanonok, esperesplébános végezte rövid intelem és áldás kíséretében.

* **Az iparos ifjuság önképző-egylete** a jövő hó 1-étől saját helyiségében zártkörű tánciskolát rendez. Az egylet szórakoztató bizottságának e tanfolyam vezetésére sikerült Urbán Lajos táncmestert megnyernie s így tagjai részére a legelőnyösebb feltételeket biztosíthatja. Felhívjuk az iparos családok figyelmét, hogy leányaikat e tanfolyamra mielőbb beiratni sziveskedjenek, nehogy e miatt a tánc-tanulás fennakadást szenvedjen. Jelentkezések az egylet N.-Teleki utcái helyiségében (Jankyház) eszközölhetők. A bizottság nevében: ifj. Barza József, b. jegyző.

* **Vidéki városok Picquart Lujzája.** Az Arad és Vidéke írja a következőket: Ne találják furcsának a címet. Mert minden vidéki városnak van egy saját külön valakije. Nem is kell, hogy az illető abban a városban lakjék, csak annak a városnak adja meg a szenzációját. Reuss herczeg például Aradnak, Beches önvárosunknak saját külön Reuss herczege; Schwarz-koppen Nagyváradnak volt saját külön nagy titoktartója; Temesvárnak Inger Szolimánja, Szegednek egész sereg átutazó nagyherczege, fejedelme kalifája és kedvéje van. Most azonban akadt valaki, a ki ily érteimben nem Szegedé vagy Váradé, hanem a vidéki városoké. Ez az érdekes személy: Madame Louise Picquart, Picquart alezredes nővére. A jó lelkű hölgy átutazott Magyarországon Románia felé s utjában — a mint az egyes városok lapjai regisztrálják — átutazott Segeden, Nagyváradon, Debreczenen, Pécsen, Kecskeméten sőt — azt írják, hogy hála Isten — Aradon is. Ez mindenesetre nagy kerülő volt, de kifizette magát: mindenik állomás után akadt egy-egy ural, a ki történetesen a szegedi, nagyvárad, debreczeni stb. stb. lapok barátja volt. Ezek beszédbe elegedtek vele, — s a nevezett lapbarátokra Picquart Lujza el lehetett készülvén, mert mindegyikük számára volt érdekes interjúja, a mely — csodálatos! — valamennyinél teljesen egyforma volt. Hogy mikép eshetett meg, magától Picquart Lujzától kellene megkérdezni. Mert csalódnék, aki azt hinné, hogy Lujza már elérte volna utazásának célját. Ellenkezéssel: immár érdeklődéssel várjuk a holnap érkező vidéki lapokat, melyekből megtudjuk, hogy legutóbb Szentesen, Makón, Iglón, Piskin és Hajdu-Dorogon utazott át a Makói Hirlap, az Iglói Lapok és a Hajdu-Darogh és Járása cz. lapok barátaival . . .

* **Megszöktek a börtön elől.** Megirtuk már azt, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a rendőrségnek azt az ítéletét, amelyet a május elsejei népgyűlés ügyében hozott. Ezen ítélet szerint *Fenesi* K. és *Pasu* Mihály 10—10 napi elzárásra s 50—50 frt pénzbüntetésre lettek elítélve, azonban most, hogy a büntetésüket meg kellett volna kezdeniök, megszöktek. Körözik őket.

* **Névváltoztatások.** Weisz Jenő nagyvárad lakos vezetéknévét »Várnai«-ra, Mandel Ernő, Lipót és Dezső nagyvárad lakosok pedig »Molnár«-ra változtatták.

* **Elhamvadt százhetven millió.** Bécs tegnap a sóhajok városa volt. Időtlen idők óta nem volt olyan melancholikus az osztrák császár város, mint tegnap. Csupa borongás, csupa keserűség, csupa gyász volt minden. Százazrek agyát izgatta, százazrek lelkét busította egy esemény, mely első hallásra hihetetlennek, képtelenségnek tetszett. Ez az esemény az volt, hogy az Osztrák-Magyar Bank pinczéjében dél-élt tiz órakor százhetven millió forintot égettek el tizes, százaz és ezres bankjegyekben.

A szédületes summájú, de rongyos és piszkos pénztömeg elégetésénél nagy felügyelőbizottság volt jelen, továbbá a banknak egy osztrák és egy magyar biztosa. Az elégetési processzus mindössze egy óráig tartott.

* **Az új banda.** A városi közgyűlésen le-tiltották a német orfeumokat. És teljesen igazuk van. A magyar ember nem a német csepürágók frivolságán találja örömet, hanem vidag jó cigányzene mellett. Ebben pedig van része Nagyvárad közönségének. Az eddigi jó bandákon kívül most egy új jeles cigány-zenekart alakított *Bura* testvérek, többet ér ezeknek a játéka egy kocsierek csepürágó trupp mulattatásnál. Minden vasárnap este a Széchenyi éttermében, hétfőn és csütörtökön este pedig a Széchenyi kávéházban játszanak.

* **Végzetes lövés.** Csáky György gr. koncsáni kastélyában tegnap egy fiatal ember saját vigyázatlanságának lett áldozata. *Mészáros* György grófi komornyik a puskát tisztogatta és valószínűleg feledékenységéből, a csőben hagyta a löveget. Tisztogatás közben a ravasz lecsapódott, a fegyver elsült és a golyó a komornyik fejébe furódott. Az alig husz éves fiatal ember azonnal meghalt.

* **Büvész-előadás.** Anattell S. ma vasárnap két előadást rendez a nagyvárad szinkörben. A délutáni gyermek- és családi előadás fél 4 órakor, míg az esti bucsu-előadás fél 8 órakor. A délutáni előadáshoz a zenekart a nagyvárad 30 tagból álló gyermek zenekar szolgáltatja. Az előadások félhelyárakkal tartanak.

x **Góliát-malátasör.** A kőbányai királysör-főző malátasörének közkedveltségét az illoyális verseny arra használja föl, hogy ezen kiváló sörkülönlegesség elnevezését sejt, gyakran igen kétes értékű gyártmányainak megjelölésére sajátítja el. Habár a királysör-főző malátasöre épügy sajátlagos gyártási módja, mint kellemes íze s kitűnő zamatja miatt az utánzatoktól könnyen megkülönböztethető, a kőbányai királysör-főző r. t. mégis szükségesnek látta a nagyközönség netaláni megtévesztésének elkerülésére különleges sörgyártmányát »Góliát-malátasör« név alatt törvényesen megvédeni.

TANÜGY.

A kir. József műegyetem megnyitó ünnepe. A műegyetemi telep udvarán épült új nagy előadó teremben szombat délelőtt tartották meg a műegyetem megnyitó ünnepét. Az amphitheatralis teremben az előadói emelvényen, szőnyegekkal, drapériákkal és disznővénnyel díszített sátozemű díszítmény előtt foglalt helyet *Wartha* Vincze min. tanácsos, a múlt évi rektor és Kisfaludi *Liphay* Sándor az újonnan választott rektor, jobbról és balról pedig a dékánok foglaltak helyet. A vendégek részére fentartott széksorokban ott volt *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, dr. *Tóth* Lajos min. osztálytanácsos, *Mihalkovics* Gerő, a tud. egyetem rektor, a *Fröhlich* Izidor dr., *Szély* Kálmán, az akadémia főtitkára, *Kunspár* István, *Hegedüs* Károly, a középipariskola igazgatója, a műegyetem teljes tanári kara.

A megnyitó ünnepet *Wartha* Vincze lelépő rektor beszámoló beszéde nyitotta meg.

Kisfaludi *Liphay* Sándor hálás köszönetét fejezte ki tanártársainak a kitüntető bizalomért, melylyel őt a rektori méltóságra emelték. Ezután nagyszabású beszédet mondott, mely hangos dicsőítése a modern technikának.

Az ifjusághoz fordulva buzdító és lelkesítő szókkal kéri őket, hogy használják fel az időt lankadatlan munkára, mert az élet nagy követeléseket támaszt munkásságukhoz.

Lelkes éljenzés hangzott fel, mikor a rektor e műegyetem ez évét megnyitotta.

Gyermekmenedékház vezetőnök képző tanfolyama. Felhívás! Az államilag engedélyezett állandó-gyermekmenedékház vezetőnök képző tanfolyamát a folyó évi október hó 20-ik napján nyitom meg. Jelentkezhetnek 18—40 éves

életkoru nők, kik VI. elemi osztályt végeztek. Benyújtandó iratok: Iskolai, erkölcsi, születési és orvosi bizonyítványok, — jelentkezni bármelyik napon lehet alólírottnál. Apáczá-utca 8. számú házban. Nagyváradon, 1898. évi október hó 14-én. Özv. *Dyk Ferenczné*, okl. kisdiednevelőnő.

A polgári iskola reformja. Az országos közoktatási tanács tudvalevőleg napirendre tűzte a polgári iskola reformjának a kérdését. *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter most leiratot intézett a tanácshoz, melyben föl hívja e véleményt adó testület figyelmét arra a szoros összefüggésre, mely a polgári iskola, mint első sorban gyakorlati irányú institúció és a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883: I. t.-cz. közt van. A nyáron ugyanis az összkormány elhatározta, hogy az említett törvényt az életbeléptetése óta szerzett tapasztalatok felhasználásával átvizsgálja s ez alkalommal meggyőződött arról, hogy e revízió — a mennyiben a polgári iskolák jogosítására vonatkozik — csak akkor történetik meg, ha a polgári iskola jövőndő szervezetét megállapították s ha tudják, hogy a képzettségnek mekkora mértékét fogják biztosítani a polgári iskolák, melyeknek jogosító hatása éppen a tanítás mértékének előzetes megállapításáról van föltételezve. A miniszter részletesen föl sorolja mindazokat az életpályákat és tanulási irányokat, melyekhez az elemi és főiskolai oktatás közé eső tanulási időnek bevezett negyedik, hatodik és nyolcadik évfolyama elvezet s megfontolásra ajánlja azt a kérdést, vajjon nem volna e czél szerű a polgári iskolák szervezetének megalkotásakor közvetve odahatni, hogy a jelzett időbeli határvonalak a tanulmányi czélok épségben tartása mellett a minősítés szempontjából másként alakuljanak. A miniszter kiemeli, hogy a tárgyalás menetét semmiféle irányban sem kívánja megkötni.

A „felső kereskedelmi iskola“ bizottsága tegnap délután dr. *Hoványi* Géza elnökletében ülést tartott, melyen résztvettek: *Aufrecht* Mór, *Farkas* Izidor, *Füschl* Mór, *Lévay* Zsigmond, *Ternyei* Antal, *Vidovich* Bonaventura és *Winkler* Lajos (jegyző.) A bizottság ezuttal ismételtlen kimondta, hogy a tandíjmentességet csak azon első osztályu tanulók részére biztosítja, kik az első évharmad végén kiváló szorgalmuk és jó magaviseletük által arra érdemesek. Minthogy egyik tandíjmentes tanuló (*Grünstein* Henrik) az iskolából kimaradt, helyébe *Kánitz* Dávidnak adta meg a tandíjmentességet a bizottság. A kereskedelmi minisztert feliratilag kéri az iskolafenntartó bizottság arra, hogy az első osztályban 52 tanulónak felvételét engedélyezze. Megengedték, hogy az első évnegyed végén őt magántanuló vizsgát tehesse. A tanári kar által kért tanszerek és tankönyvek nézve a bizottság a költség kimutatása által fog végleg határozni, a szükséges földrajzi abroszok beszerzésére felhatalmazták az igazgatót. Egyéb belső ügyek elintézése után a bizottság felkérte az igazgatót, hogy egy a beiratások, mint a tanítás eredményéről a jövő gyűlésre jelentést tenni és a megállapított órarendet beterjeszteni sziveskedjék. A bizottság tagjai a törvényszabta iskolalátogatást is legközelebb megkezdi. Az alsófoku kereskedelmi iskolában történt tárgybeszélésre nézve a »Kereskedelmi Csarnok« választmányát, az izraelita tanulók vallásoktatása tárgyában pedig *Hoványi* Géza elnököt kérte fel a bizottság.

Hivatalos közlemény.

Ellenőrzési szemle.

A véderőről szóló 1889. évi VI. t. cz. 55. §-a értelmében felhivatnak a város területén tartózkodó mindazon tartósan szabadságot, továbbá a tartalékhoz, honvédséghez, a póttartalékhoz és a tengervédhez tartozó védkötelesek, kik ezen évben sem katonai kiképzés alatt nem állottak, sem fegyvergyakorlaton részt nem vettek, hogy az idej ellenőrzési szemlén és pedig a cs. és kir. 37. gy. ezredhez tartozó nagyvárad illetőségű nem tényleges állományu katonái f. é. október hó 19-ik napján, az ugyan ezen ezredhez tartozó idegen illetőségű tartalékosok október 20-ik napján, minden más

csapattesthez tartozó védkötelesek október hó 21-ik napján a várban; — a m. kir. 4-ik honvéd gyalogezredhez tartozó nagyváradi illetőségű nem tényleges állományú honvédek október hó 23-án, az idegen illetőségűek pedig október 24-én más honvéd csapatokhoz tartozó védkötelesek október 25-én, a honvéd kiegészítő parancsnokságnál (Olaszi fő-utca Markovits ház.) katonai igazolványaikkal mulhatatlanul jelentkezzenek. Utószemle a hadsereg kötelékébe tartozó legénység részére november hó 13 és 14-ik napján a várban; — a honvédséghez tartozók részére november hó 23. és 24-ik napja a honvédkiegészítő parancsnokságnál fog megtartatni.

A szemlérlől elmaradók a katonai fegyelmi szabályok szerint fognak büntettetni.
Nagyvárad, 1898 október 12.

Darvassy Lajos,
tanácsnok.

A fogyasztási adók rendezése.

— A városok kárpótlása. —

Tegnapelőtt nyújtotta be a képviselőháznak a pénzügyminiszter a fogyasztási adójövedelmek reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Ez a javaslat nagyon közelről érinti Nagyváradot, mert a jövő évtől a fogyasztási adók kezelésének reformja által esetleg a város tetemes jövedelemtől eshet el.

A javaslat 8 §-ból áll. Az 1. §. biztosítja az összes igényjogosult városoknak, és községeknek, hogy az 1899. évtől fogva a részükre az 1888. évi XXX. t. czik. 69. §-a által az állami italmérési jövedék tisztá jövedelméből biztosított részesedés fejében oly megtérítésben fognak részesülni az államkincstár terhére, a mely az 1895—1891. években őket megilletett részesedés egy évi átlagának megfelel s ama határvidék, községeket, a melyek a kincstár részére, az illető község italmérési regálé joga után megállapított kártalanítási tőke kamatjának felét addig is élvezték, ennek élvezetében továbbra is meghagyja.

A 2-ik §. általánosságban kimondja ez elvet, hogy az 1899-ik évi január 1-étől fogva az állami adók tárgyúul szolgáló fogyasztási cikkek után a városok és községek csak oly adókat szedhetnek, a melyek a 3-ik és 5-ik §-ok szerint megengedhetők.

E napon megszűnik az 1899. évi január hónap elseje előtt beszédett mindennemű ily községi és városi fogyasztási adó beszédési joga és minden kártérítés nélkül megszűnnek az ez adópótlékok, díjak stb. beszédésére vonatkozólag az egyes városokkal és községekkel kötött bérleti szerződések is.

A törvényjavaslat itt következő szakaszai módot nyújtanak arra, hogy egyes községek (s nemesak törvényhatósági joggal fölruházott és rendezett tanácsú városok is biztosíthatassanak maguknak fogyasztási adó természetű jövedelmeket. A megokolás szerint ezt a jogot csak kivételes esetekben és szükség esetén adja meg a kormány.

Mint hogy a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok egy része a szeszitalmérési, cukorfogyasztási és söritaladó beszédési jogának megváltása vagy bérbevétele által eddig elért üzleti hasznát a törvényjavaslat 3. §-a szerint szedhető fogyasztási adópótlékok jövedelme által előreláthatólag nem fogja pótolhatni, annál kevésbé, mert a városok tulajdoni része már eddig is szedett a jövőben engedelmehetőknél esetleg magasabb fogyasztási adókat: a 4., 6. és 7. §-ok gondoskodnak arra nézve, hogy e városok eddigi jövedelmeikben csorbát ne szenvedjenek. Ezért a 6. §. intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy egyes városok a huszfogyasztási adótól elkülönítve, csak a boritaladóra nézve, zárt városokká legyenek nyilváníthatók, ami által az államtól megváltott vagy bérbevett boritaladó és a borfogyasztási adópótlék biztosabb és kényelmesebb beszédése s ez által az eme adónevekből elérhető jövedelem fokozása lesz biztosítható a nélkül, hogy a huszfogyasztási adóra nézve is behozott zárt városi kezeléssel az igazsághoz és legelőre hajtott állapot ellenőrzése tekintetében alkalmazandó zaklató eljárás szüksége előállana.

A 7. § szerint, ha val mely község vagy város a boritaladó és huszfogyasztási adó be-

szédési jogát megváltotta, ez adók beszédésével járó költségek megtérítése fejében az államkincstár terhére beszédési járulékból részesül, a mely 1000 korona megváltási általánosságig az általán tiz százalékában, 1000 koronán fölüli megváltási általánosságig pedig az első 1000 koronányi részösszeg után szintén tiz százalékban, az azon fölüli rész után pedig öt százalékban állapítatik meg, de összesen egy-egy községre vagy városra nézve évente 8000 koronát meg nem haladhat. A 4 § pedig kimondja, hogy a mennyiben a városok fogyasztási adó természetű jövedelmei az adórendszer közbejött változása folytán mindennek daczára csökkennének (az 1895. 1896. 1897. évekkel szemben) az illető városok és községek a vesztesség erejéig az államkincstár terhére segítségben részesítendők, még pedig addig, amíg a községek és városok pénzügyeit a törvényhozás gyökeresen nem rendezi, a méltányosság szerint de nem nagyobb összeggel, mint az említett évek legnagyobb évi bevétele.

A javaslat többi része kizárólag a fővárosra vonatkozik s az életbeléptetésről intézkedik.

EGYESÜLETEK.

Kath. újságírók egyesülete.

Az Országos Pázmány-egyesület megalakult ugyan már, de még mindig nem lépett a cselekvés teré e, pedig lenne elég tennivalója. No de minden kezdet nehéz, — elismerjük. Herczegh Mihály az elnök megígérte, hogy a jövőben nem lesz semmi mulasztás. Egyelőre elég ez a biztatás is.

Az Országos Pázmány-Egyesület választmánya tegnap délután 5 órakor ülést tartott Herczegh Mihály dr. elnöklete alatt. Jelenvoltak: Sziklay János főtitkár, Auer István titkár, Cenner Lajos gazda, Péter János pénztárnok, Breznay Béla dr. és Kiss János dr. egyetemi tanárok, Schmidt Ferencz, Erdélyi Zoltán és Saágh József választmányi tagok. A jegyzőkönyv felolvasása és a főtitkári jelentések után felszólt Auer István és kifogásolta azt, hogy az elnökség nem hajtotta végre a választmány legutóbbi ülésén hozott egyhangú határozatát, a vidéki katolikus hírlapírók kongresszusára vonatkozólag, Ugyanily értelemben szólt fel Kis János dr. is, amire Herczegh Mihály elnök sajnálatát fejezte ki a mulasztás fölött és ígéretet tett, hogy ilyesmi többé nem fog előfordulni. Együttal kimondta a választmány, hogy a legközelebbi erre alkalmas időben a kongresszust össze fogja hívni. Ennek előkészítésére Kiss dr. elnöklete alatt Sziklai, Auer és Erdélyi vál. tagokból bizottság küldetett ki. — Ezután Kiss dr. előterjesztette a tagilletmény kiadásának megvitatására kiküldött bizottság javaslatát, melyet a választmány rövid vita után elfogadott.

A kiadandó kötet szerkesztésére Kaposi Józsefet, a Szent-István-Társulat igazgatóját kéri fel a választmány. Ugyancsak Kiss dr. terjesztette elő az O. P. E. segélyegyesülete tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság javaslatát, mely hosszabb vita után szintén elfogadtatott. Elnök jelenti, hogy Csáky Károly gróf esztergomi kanonok az O. P. E. részére 100 forintot küldött. Az adományért a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a nemes grófnak Cenner Lajosnak gazda felhatalmaztatott arra, hogy az Egyesület részére alkalmas helyiséget béreljen. Végül Auer titkár indítványára határozatba ment, hogy a választmány lehetőleg még októberben újból tiszteleg Vaszary Kolos bibor hercegprímásnál és Császka György kalocsai érseknél, azután pedig a többi egyházfejedelemknél. Ezzel az ülés véget ért.

Előljárási ülés.

Az ipartestület előljárási ülése f. hó 12-én tartotta rendes havi ülését. Jelenvoltak: Bertsey György elnök, Andriksa Károly és Daday József alelnökök. Babrik József, Balogh Mihály, Czigelt József, ifj. Cser János, Dévald Mihály, Mokris János, Milibák József, Rozsly Géza, Voszka Ferencz, Weisz Károly, Széles Lajos, Gyöngyösi Gyula, Péchy Antal, Mészáros József, Korcsmáros László, Hegedüs József, előljárók, Janovich János főjegyző.

A szeptember havi előljárási ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök jelentésben előterjesztett ügyek következő elintézését nyertek.

A pénztári számadások vizsgálata és a pénztár állásáról szóló jelentés szerint szeptember hóban a bevétel az augusztus havi pénztári maradvány 793 frt 77 krral együtt 1160 frt 22 kr volt, a kiadás 405 frt 01 kr, pénztári maradvány 755 frt 21 krt tett.

A testületi betegsegélyző pénztár — a befizetési járulékok felemelése tárgyában tartott — rendkívüli közgyűlés határozatának, a kebelbeli iparosokkal való közlés és mihez tartásának magyarázatával az elnökség biztatott meg.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságának a testülethez intézet azon felhívására, hogy a gazdasági és ipari hitel szövetkezetekről szóló folyó évi július hó 1-ével hatályba lépett 1898. évi XXIII. t. cz. értelmében alakítandó országos központi gazdasági és ipari hitelszövetkezetbe az ipartestület is lépjen be és alapító részvényeket jegyezzen. Két részjegy jegyzése 1000—1000 koronával lett egyhangulag megszavazva.

Kapcsolatosan kimondatott, hogy a megalakulás alatt álló nagyváradi ipartestületi hitelszövetkezett részjegyeit, az ipartestület egy helybeli pénzintézettel óhajtja kezeltetni.

A segédek és munkások adójának behajtása tárgyában a munkaadók terhére rótt felelősségre vonatkozó utolsó pénzügyminiszteri rendeletnek az iparosokkal való közlés és megértelmezés közzé tételével az elnökség biztatott meg.

A szegényebb sorsu iparos tanoncok részére tanszerekre előirányzott évi 25 frt általánnyon az ipariszkolai igazgatóság által javaslatba hozott írószerek és eszközöknek természetben leendő beszolgáltatása lett elhatározva.

Kapcsolatosan az »Erdekeink« cz. helyi lap 25 frt értékű írószereket és eszközöket ajánlott fel az iparos tanoncz iskola részére természetben kiszolgáltatni, a szives adományért egyhangulag köszönet szavaztatott, az ajándék átvétel és a köszönő irat megküldésével az elnökség biztatott meg.

Tudomásul vette az előljárási ülés az elnökség azon intézkedését, hogy a menházban levő aggok reggeli táplálékát előnyösen megváltoztatta, a miből költségtöbblet felmerülni nem fog.

Két rendű számlára 34 frt 54 kr. kiutaltatott.

Zenekedvelők próbái. A »Nagyváradi Zenekedvelők Egyesülete« zenekarának gyakorlópróbái a hétfő és csütörtök napokon este 8—10 óráig a szokott helyen tartatnak meg; mely próbákra a tagokat tisztelettel meghívom. Réz Mihály, egyi. igazgató.

IRODALOM.

»Népevelési Közlöny« 10-ik száma a következő tanulságos tartalommal jelent meg: Királynék halála. — Választás után: (Oó Dezső.) — Képek Biharvármegye iskoláiról: (A tanfelügyelői iskolalátogatások vázlata.) — Hivatalos rovat. — Iskolai élet. — Egyleti élet: (Biharvármegye tankerületi tanítótestület közgyűlése.) — Lapszemle. — Tanügyi irodalom. — Krónika. — Szerkesztői üzenetek.

Igazságszolgáltatás.

Fiatal gonosztevők.

A büntető törvényszék tegnap négy fiatal falusi fiut ítélte el, akik közül a legfiatalabb még alig mult 12 éves, még a legöregebb sem érte meg a 16-ik születése napját.

A fiuk közül egy két rendű betöréses s két egyszerű lopással volt vádolva, míg a másik három egy-egy rendű lopással.

Ez év január 30-án történt, hogy Vizes-Gyán községben egy éjszaka három helyen is betörték. Az első betörés Sárközi Ferenczné házában történt. A tettes betört egy ablaktáblát, azután kinyitotta az ablakot, bement a szobába s amit talált elvitte. Azonban nem sokat talált, mindössze 74 krt és egy kis kenyérvágó kést tudott elvinni.

Hasonló módon törték be Tóth Ferencz

házánál is, azonban itt csak négy krt talált a betörő, amit el is vitt.

De a tettes még mindig nem elégedett meg, elment egy harmadik házhoz is a Tóth Mihályéhoz s ott a nyitott szobába bement s ellopott 2 frt 20 krt.

Másnap este pedig az egyik gazdának a kerítéséről eltűnt egy nagy gerenda.

A följelentések következtében a csendőrség megindította a nyomozást, ami azután eredményre is vezetett, néhány nap múlva megkerültek a tettesek.

Megállapította a csendőrség, hogy az első három lopást, illetve betörést Horváth József fiatal gyerek követte el, aki ezt be is ősmerte, míg az utolsó lopást négyen követték el: Horváth József, Tili Bertil István, Sárközi Ferencz és Vig Mihály.

A tegnapi megtartott törvényszéki végtárgyaláson mind a négy vádlott beösmerte a tettét s a három utolsó azt vallotta, hogy a gerendát a Horváth József biztatására vitték el, aki azt ígérte, hogy hintát csinál belőle nekik.

Horváth József első rendű vádlott azt vallotta, hogy azért követte el a lopásokat, hogy pénze legyen a vasárnapi játéokra, mert mint mondta, minden vasárnap pénzbe szoktak játszani s neki mint szegény fiúnak nem volt pénze.

A törvényszék tekintve a vádlottak fiatal korát az első rendű vádlottat Horváth Józsefet három havi, míg Tili Bertil Istvánt, Sárközi Ferenczet és Vig Mihályt 3—3 napi elzárásra ítélte.

Az ügyész s a másod, harmad és negyed rendű vádlott az ítéle be megnyugodott, míg Horváth Ferencz felebbezett.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.) A király ma reggel pontban 5 óra 48 perczkor érkezett Budapestre. Fogadására csak a főpolgármester, a főkapitány s a vonat hivatalos személyzete jelent meg. A király Paar gróf főhadsegéddel jött. Arczán meglátszottak a rettenetes csapás nyomai. Nehány szót váltott a tisztelgőkkel, azután kocsijába ült s a várba hajtattott, hol Apponyi Lajos gr. udvarnagy fogadta. Délután 2 órakor kíséretével Gödöllőre utazott.

10.000 frtos adomány az Erzsébet szoborra.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Esterházy Miklós herceg, a főrendiház ivén Erzsébet királyné szobrára tízezer forintot írt alá.

Hajótörés.

Falmouth, okt. 15. Az atlanti szállítású vonal »Mohegan« nevű gőzöse, amely Londonból New-Yorkba indult, tegnapi este a Lizard-foknál hajótörést szenvedett. A legujabbi jelentések szerint 200 ember a tengerbe fullt. (Magy. Táv. Ir.)

A kubai elnökválasztás

New-York, okt. 15. Egy santiagoói távirat szerint az a hír, hogy Gomezt a kubai köztársaság elnökévé választották, nem felel meg a valóságnak. A nemzetgyűlés e hó 20-án ül össze elnök választás végett. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A Sebes-Körös vizszab. és árm. társulat f. hó 15-ik napján választmányi és közgyűlést tartott, a melyen jelen voltak gróf Csáky Lajos

társ. elnök, Szarvassy Arzen kir. főmérnök, miniszteri megbízott, dr. Fazekas Imre, dr. br. Drechsel Gyula, Godán Ambrus, Czeglédy Imre, Hlatky Endre, Hoffmann Mihály, Jelentsik István, Kiss György, Kiss Mihály, Kovács Béla, Martonffy Bogdán, Nagy P. István, Ötvös Gyula és Tokay Elek társ. tagok, továbbá Pekanovits Imre ig. főmérnök, Tabéry Armin szakaszmérnök, Ficzek Lajos pénztárnok és Katona Bálint, társ. nyilvántartó.

A tárgysorozat első tételét képezett Fekete-Körös társulati belviz rendezési munkálat végrehajtására vonatkozó megkeresés tudomásul vétele mellett egy 3 tagú bizottság küldetett ki azon czélból, hogy a mennyiben az említett munkálat által Sebes-Körös társulati területek is érdekelve vannak, a hozzájárulás megállapítása tárgyában nevezett társulattal lépjenek érintkezésbe.

Elrendelték továbbá, hogy a betétszerkesztés tekintetében elérhető kedvezmények kieszközölése végett a földmívelésügyi miniszterhez indokolt felterjesztés intézendő.

Igazgató főmérnöknek a belvizrendezési munkálat végrehajtásáról szóló jelentését helyeslő tudomásul vették, — e jelentésből kitűnik, miszerint a társulat eddig kiépített belviz csatorna hálózata kitesz összesen 299.748 folyó métert, a melynek kiépítése — beleértve az összes, eddigi elkészített hidakat, két gőzerőre berendezett szivattyút, beton átérseket, valamint a Fekete-Körös fellegő csatorna építési költségeihez hozzájárulás címén elvállalt 100000 frtot is, került a társulatnak összesen 590.586 frt 95 krjába, szemben az erre előirányzott 673.267 frt 86 krral.

Tekintettel azon körülményre, hogy a vízhasznosítás terjesztésének előmozdítására ugy magánosoknak, mint testületeknek nyújtandó segély címén az állami költségvetésbe nagyobb összeg vétetett fel: a kiépített tais. belvizcsatornák elővizzel leendő ellátása czéljából 100000 frt államsegély kérését határozták el.

A Tiszavölgyi társulat decemberi közgyűlésén a Sebes-Körös társulat képviseltetésére felkérték gróf Csáky Lajos elnököt és Pekanovits Imre igazgató főmérnököt.

Az 1899 évi költségvetést 249.624 frt 33 kr. kiadás és 344.848 frt 13 kr. bevétel előirányzásával elfogadták.

Az ártérfejesztő 11-es bizottságnak az osztályozásra vonatkozólag bemutatott munkálatait f. évi november hó 1-től 30-ig terjedő időre közszemlére kitenni rendelték.

Megindult a heremagvásárlás. Résztint a külföldi, részint a belföldi kereskedők bejárják most a vidékeket és többen felhasználják egyes termelők tájékozatlanságát, miáltal ezen gazdák alacsonyabb árt kapnak magvaikért, mint a jelenlegi piaci helyzetnél jogosan igényt tarthatnak. Részünkörül kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni az egész gazda közönséget, hogy ne pocsékolja el olcsó áron löheremag természet, hanem forduljon bizalommal Mauthner Ödön hírneves budapesti magnagykereskedőhöz, küldjön oda mintát termékéből a mennyiség megnevezésével. Teljesen nyugodt lehet mindenki, hogy okvetellen megkapja a legmagasabb árt, mert általános ismert tény, hogy Mauthnernek óriási forgalma révén a legnagyobb szükséglete van heremagvából és meg vagyunk győződve, hogy a legszolidabb lebonnyolítást is e czégnél találhatják meg a termelők.

Rejch Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, október 15.
Buza ősze	9 18
Buza tavaszra	9 02
Uj tengeri	4 73
Tengeri augusztusra	—
Rozs ősze	7 75
Zab ősze	5 86

Értéktőzsde.

Budapest, október 15.

Az irányzat nyugodt.

Osztrák hitel	352.30
Magyar hitel	375.50
Allamvasut	348.—

Salgótarjáni	620.32
Wagon-kölcsön	256.—
Villamos vasut	228.—
Magyar leszámítoló	262.50
Iparbank	104.25
Budapest közuti	858.—
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	252.50
Magyar jelzálog	250.25

SZERKESZTŐI POSTA.

Egy leány. Aszfalt-betyárok ellen nincs egyéb védelem, mint ha lehetőleg elkerüli őket, vagy ha van férfi rokona, kérje annak a védelmét.

B. J. Helybeu. Egyik munkatársunk utánna néz a dolognak s a napokban hirt adunk e helyen róla.

K. F. Nagyvárad. A császár-jubileum nagyváradi ünnepélyére hozzánk is pénteken küldte be a katonai parancsnokság a mai számunkban hozott közleményt, azonban azon határozott kéréssel, hogy vasárnapi számunkban hozzuk. Ezért nem közöltük tegnapi.

B. Z. Helyben. Sajtóhiba. Pápa ő Szentsége a szentelt aranyrózsát nem Izabella, hanem Gizella főhercegnőnek ajándékozta.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Nyilvános elismerés.

Alulírott teljes elismeréssel igazolom, hogy Országgh Antal nagyváradi orgonakészítő ur a magyar-csékai r. kath. templom számára a kitöltött határidőn belül, intonatio, hangolás s külső izléses kiállítás tekintetében is a tervnek, s bármely zeneértő igényének teljesen megfelelő új orgonát készített.

Nevezett orgonakészítő urat tehát szakértelme, pontossága s lelkiismeretessége alapján készséges örömmel ajánlom kartársaim szives figyelmébe.

Kelt Magyar-Csékén, 1898. október 13

Trenhauser József,
rom. kath. plebános.

Finom, édes,
BAKAR-SZŐLŐ,
kilója 32 kr!
Erdélyi Faj-Alma,
kilója 24 kr.

Tisztán kezelt, természetes

HEGYI-BOROK,

a következő előnyös árban:

Kitünő asztali ó bor, literje 32 kr.

100 liter 22 frt.

Magyarádi asztali ó bor, 1 ltr. 40 kr.

Magyarádi asztali ó bor I. 1 > 48 <

Asztali veresbor, 1 > 44 <

Méncsi veresbor, 1 > 64 <

Mindenemü üvegelt csemege, aszú és pezsgő-borok, a legolcsóbb árban. — Egy kosár, 5 kiló csemege-szőllő, bárhová bérmentve küldve, 2 frt 20 kr.

Nagy-raktár, bel- és külföldi Rum, és Cognacból.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon N.-Körös-utca Mertz-ház.

! Telefon összeköttetés !

Orgonaépítő műhely!

Nagyvárad **orgona-építő műhelye**-met a legkényesebb kivánalmaknak megfelelőleg rendeztem be. Uj orgonákat a legujabb **pneumatikus** csőrendszer szerint golyós ládával készítek. Ez orgonának kiváló előnye, hogy a legnedvesebb templomokban is bizton működik; elképzelhető könnyed játszasmódjuk van s amellet az egyes sipok a leggyorsabb játék mellett is haladéktalanul s precizzen szólalnak meg.

Régi, használt orgonák átalakítására, javítására, hangolására legjutányosabb árak mellett vállalkozom.

Teljes tisztelettel

ORSZÁGH ANTAL,
orgonakészítő.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké. **Ára darabonként 3 forint.** Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óraláncz **60 krajczár.**

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kintintve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. **Darabja 3 forint.**

A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpacából vannak. Egy külön penge hozzá **1 forint.**

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál,
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy-egy ingyen küldetik

KÖBÁNYAI KIRÁLY SÖRFÖZŐ

Részvény-Társaság.

Alaptőke **4,800,000 korona.**

Góliát maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legujabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt **üdítő ital** és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják, különösen **dr. Korányi Frigyes** és **dr. Kéthli Károly** egyetemi tanár urak tanusítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóak bizonyult.

Ideg bajokban, vérszegénységűel, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk kétségteletlenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasúti állomásra szállítva utánvétellel.

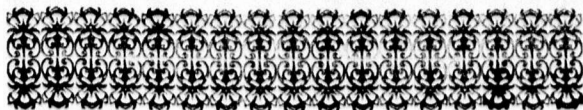
Hónapokig eltartható.

A ládákért és palaczkokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszadásakor visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

POPPER JÓZSEF.

251 12-20

Elite táncztanfolyam!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy körutamról visszaérkeztem és a táncztanítást

f. évi okt. hó 20-án

megkezdem.

Iskolám főrendszere gondot fordítani a test egyenes tartására, ügyes állás, járás és kerekded mozgás elsajátítására, a mint azt évek óta ugy az Orsolya zárda valamint az ev. ref. új leány internatus növendékei, ugyszintén kisebb körökben is táncvizsga alkalmával nagy sikerrel bebizonyítottam.

Tandij 2 hónapi időnyre 12 frt. Ismétlőknek 8 frt. Gyakorló kolonokban felnőttek részérv szinté 8 frt.

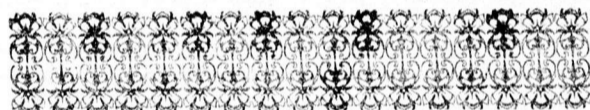
Tanítási idő gyermekeknek d. u. 5-7-ig. Felnőtteknek este 8-10-ig. Nagy kolon este 8-12-ig.

Jelentkezni lehet a »Zöldfa« szálloda portásánál, a ki az érdekelteknek fölvilágosítással is készséggel szolgál.

Tisztelettel

Sára Miklós,

az Orsolya zárda és az ev. ref. új leány internatus táncztanítója.

679/1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. bíróságnak 1898 évi V. 351-2. számú végzése folytán dr. Stokker József ügyvéd által képviselt dr. Kiss Dezső mocsolyai lakos felperes részére, Kövér Dezső vizesgyáni lakos alperes ellen 42 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt s 584 frtra becsült ingóságokra a nagyvárad vidéki kir. járásbíróság V. 351/4-898. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Vizesgyán községben alperes lakásán leendő megtartására határidőül **1898. évi október hó 24-ik napján** délelőtt 8 órája kitétetik, a mikor a bíróság lefoglalt sertések, széna, szekér, házi butorok, zongora és rozs a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a meny nyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölleségére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Nagyváradon, 1898. évi október hó 10. napján.

Bosnyák Gergely,
kir. bir. végrehajtó.

316 1-1

Nincs többé láb fájas

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lágys láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.** Párja egyszerű 60 kr. kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbétét kintinőségét legjobban bizonyítja, hogy a es. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Vízonteladónak megfelelő árendetmény.

Általános Asbetáru gyár betét-társaság. Budapest, VI., Sziv-u. 18.
Egyedüli elárúító raktár Nagyváradon: Eigner Ede.

136 25-50

Zongora-gyár Budapest.

Fiók-üzlet: Arad. Győr. Kolozsvár.	<h1 style="font-size: 2em;">Thék Endre</h1>	Fiók-üzlet: Szeged. Temesvár. Kassa.
BUDAPEST és NAGYVÁRAD Üllői-út 66. sz.		
<p style="text-align: center;">Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy nagyvárad fiók-raktáram vezetését</p> <p style="text-align: center;">Womácska József</p> <p style="text-align: center;">tanár urra bízam. — Raktáron mindig nagy választék áll a t. közönség rendelkezésére</p> <h2 style="text-align: center;">zongora-gyártmányaimból.</h2> <p style="text-align: center;">Gyártott zongoráim nemcsak bel- hanem külföldön is a legnagyobb keresletnek örvendenek, minőségükért szavatalok.</p> <p style="text-align: center;">A n. é. közönség látogatását kérve zongora-termembe, maradok</p> <p style="text-align: center;">kiváló tisztelettel</p> <h3 style="text-align: center;">THÉK ENDRE.</h3>		
Zongora-gyár Budapest.		

STEIN S.

keztyü és mieder üzlete
Nagyváradon.

Van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Fő-utca, Bazár épületben levő keztyü üzletemhez

válfüző (mieder) termet

rendeztem be.

A füzök nőm, szül. Pollák Hermina felügyelete alatt fognak készülni, kinek Budapesten, a Bécsi-utcában 6 éven át elsőrendű füzöterme volt, hol is alkalma lévén oly bő tapasztalatokat szerezni, hogy a legfinomabb izlésnek megfelelő és bármely formájú füzőt a legpontosabban képes elkészíteni.

A t. hölgyközönség legjobban tudja, mily előnyöket biztosít egy egészségi szempontból mint a ruha készítésénél egy pontosan a test kívánsága szerint készített füző, miért is azon szíves kéressel fordulok a m. t. hölgyközönséghez, hogy szerencsétlenségem b. megrendelésükkel és vagyok magamat szíves jóindulatába ajánlva

teljes tisztelettel

S T E I N S.

Külön próbaterem!

Közkívánatra.

A nagyváradai szinkörben ma, vasárnap, október 16-án.

Két nagy Zóna bucsu-előadás

mindkét előadás félhelyárakkal

az illusionista, spiritiszta és gondolatolvasó ANNATELLI urnak a spiritiszta Medium ANNATELLI urhölgy közreműködésével.

A zenét mindkét előadáson a nagyváradai 30 tagból álló gyermek-zenekar szolgáltatja.

Délután fél 4 órakor

nagy gyermek és családi
előadás.

Este fél 8 órakor

nagy
d i s z - e l ő a d á s.

Ezen 2 utolsó előadáson több mutatványt meg fogok magyarázni, úgy hogy azt a hallgatók azonnal utána csinálhatják.

Villámgyors átváltozása egy galambnak élő
hölgygé.

Magnetizálás két helybeli egyénnel.

A magában tánczó és magát hímáló spiritisztikus
csoda-asztal.

A szabad levegőben alvó görög nő.

Lövés a napsugarakra.

THAUMA, a ketté vágott hölgy.

Helyárak: Alsó páholy 2 frt. Felső páholy 1.50 kr. Támlásszék I—VIII. sorig 50 kr. IX—XI sorig 40 kr. Zártszék I. II. és III. sor 30 kr. Első emelet I. sor 30 kr., második sortól 20 kr. Földszinti állóhely 20 kr. Katona- és diákjegy a földszinten 15 kr. Közép karzat 20 kr. Oldal karzat 10 kr. — Egy műsor ára a pénztárnál 10 kr.

Jegyek válthatók: d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5-ig és 6 órától kezdve a szinkör pénztáránál.

Kezdeté a délutáni előadásnak fél 4 órakor, az esti előadásnak 7¹/₂ órakor.

5-5

A. ANATELLI S., igazgató.

JANKY ANTAL utóda KISS KÁROLY

Nagyváradon, Szent László-tér.

Ajánlja: fűszer, bor, csemege, ásványviz, petroleum, lámpa és kosár áru kereskedést.

S a beállott idény alkalmából következő főbb cikkekre hívja fel a tisztelt közönség becses figyelmét: Mindenféle páczolt, füstölt, olajos és sós halak, halikra. Bozeni conservek és befőztek; külföldi és hazai sajtok, prágai és kassai sódar főzve és nyers füstölt állapotban, vegyes főlvágottak és Október 15-től kezdve naponta friss paprikás és tormás szepességi kolbászkák. Főzelekekből borsó- sárga és zöld szemes, lencse, zsuzsukmentes; szárított zöldségek, különösen zöldpapaszuly, cukorborsó és Julien. A legkedveltebb minőségű rumok, chinai és orosz theák, magyar és angol Theasütemények, magyar és franczia pezsgők és Cognacok, kül- és belföldi borok, likörök és égetett szeszes italok megbízható pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett. Kifünő asztali bor 1 liter 38 és 45 kr.

Lámpák

a világhírű Ditmár R. gyárából.

Ezen lámpákkal érhető el a legjobb világítás. Raktáron tartok mindennemű asztali-, irodai-, fali- és függő lámpákat, úgy csillárokat is nagy választékban mind gyári áron.

Lámpa alkatrészek

u. m. égők, betétek, lángoszlopok, golyó és borítótartók, lámpacsövek, lámpagolyók és borítók különféle kivitelben. — Valódi Ditmár-féle lámpapabelek stb. stb. külön-külön is kaphatók e célra berendezett üzletemben.

Különös figyelmet érdemelnek és legalkalmasabb nagyobb termek és iskolahelyiségek kivilágításához a Ditmár-féle szabadalmazott

„ASTRAL“ függőlámpák

58, 104, 130 normális gyertyafényű világítással s továbbá a kitünő szerkezetű

„FAVORIT“ irodai és asztali lámpák

21 és 35 gyertyaerősségű világítási fénnyel. Üzletemben lámpák javítása, esetleg átalakítása is elvállaltatik.

PETROLEUM,

melyből mindig csak a megbízhatóbb I-ső minőségű gyártmányt tartom s a legmagasabb gyulékonyság fokot, (tehát nem robbanó és füstölő) árusítom el. — Császárolaj, valódi brémai és tiszta lámpaolaj, Parafin Stearin és fagygyu-gyertyák minden minőségben.

A petroleumot — csakis a legjobbat — olomzáros 5 literes kannákkal

előre történt megrendelésre

házhoz szállítva is

kihordatom, külön e célra berendezett kocsimmal.

Fás és utazó kosarak

minden nagyságban csinos kivitelben igen előnyös áron.

Kiváló tisztelettel:

Janky Antal utóda
Kiss Károly.